

Några rader ang kvällens uppfödarmöte då detta ska handla om bl a PRA3 och DNA-tester.

Ang PRA3

Notering gällande Minnesanteckningar från uppfödarmötet 2025-03-17.

“Genetikern på kennelklubben har enligt någon sagt att vi kan para bärare med fri hund vid PRA3”

Not: Att vi kan para PRA3-bärare med fri hund står klart och tydligt att läsa i SKK's grundregler och det finns även mer information på SKK och SSTS hemsida om vad som gäller vid avel.

SKK's grundregler 2:2:

Hund som visar sig vara bärare av ett anlag (heterozygot) för allvarlig sjukdom med fastställd enkel recessiv nedärvning får endast användas i avel i kombination med genetiskt/hereditärt friförklarad hund och under förutsättning att detta inte står i strid med gällande hälsoprogram.

SKK skriver också om DNA-tester i avelsarbetet:

Så länge man parar en anlagsbärande hund med en individ som är fritestad för motsvarande sjukdomsanlag riskerar dock inte avkommorna att bli genetiskt affekterade, och kan således inte utveckla den aktuella sjukdomen.

Anlagsbärande hundar kan därmed, tack vare tillgången till en DNA-test, utgöra en viktig resurs i avelsarbetet. Kanske har hunden andra för rasen viktiga kvaliteter.

Not: Kort och gott, bärare bör inte uteslutas då de bidrar till att öka den genetiska mångfalden. Vi har heller ingen kunskap vad gäller de andra anlag som kan hänga ihop med anlaget för PRA3. Vad detta kan vara visar sig först när det är för sent att göra något åt det. Om detta finns mycket att läsa som är skrivet av kloka genetiker och även på SKK's hemsida finns det information att ta till sig.

“Ett uttalande som kom fram va ”att utrota PRA3 kan gå fort”

Vi ställer oss väldigt frågande till (om man nu ska gå emot den kunskap som finns vad gäller att använda bärare i avel) hur det skulle vara möjligt att *”att utrota PRA3”* och även då till att det *“kan gå fort”*.

Vi har tagit en snabb titt på de första 50 kullarna i vår ras år 2023-01 till 2023-10, detta arbete är tänkt att fortsätta fram till dagens datum, och där har endast 20 st av de 50 kullarna föräldrar med känd PRA3-status och endast 13 st har känt PRA3-status på både föräldrar och valpar.

Att vi, i vårt lilla land, själva skulle kunna eliminera PRA3 från Tibetansk spaniel ser vi inte som möjligt på något sätt men något som skulle gagna vår ras är däremot att vi får känt PRA3-status på våra hundar och på detta sätt kan undvika att vi får PRA3-fall.

Ang andra DNA-tester än för PRA3.

Tillgången till genetiska tester för olika sjukdomsanlag hos hund ökar lavinartat. Att som uppfödare eller hundägare bedöma nyttan med och tillförligheten av dessa tester kan vara svårt.

SKK/AK vill understryka vikten av att man som uppfödare och/eller hundägare noga utvärderar nyttan, tillförlitligheten och konsekvenserna av ett genetiskt test innan detta utförs.

Ingen hund, eller annan levande varelse, är helt fri från sjukdomsanlag.

Använd endast tester som är ordentligt validerade och för de sjukdomar som är av klinisk betydelse i rasen.

Ogenomtänkt och utbredd användning av DNA-tester kan i värsta fall medföra negativa konsekvenser för rasens hälsa och avelsbas.

Det är också viktigt att ha i åtanke att du, om du väljer att DNA-testa din hund för en sjukdom, enligt SKKs regelverk alltid är skyldig att lämna sanningsenliga uppgifter om resultatet. Hundar som visat sig vara anlagsbärare för en sjukdomsmutation får endast paras med en individ som är fri från motsvarande anlag. Det här medför i praktiken en uppenbar risk för att denna typ av multitester medför stora svårigheter att matcha avelsdjur och negativa konsekvenser för avelsbasen.

SKK's policy avseende DNA-tester i avelsarbetet.

”Genetiska tester är ett utmärkt verktyg i avelsarbetet för bättre hälsa hos våra hundar, förutsatt att dessa tester är tillförlitliga, relevanta och används på ett klokt sätt.

Uppfödare och hundägare bör noggrant utvärdera nyttan med och konsekvenserna av ett genetiskt test innan detta utförs.

Risken med ett ensidigt eller överdrivet fokus på DNA-testresultat är att andra viktiga åkommor eller egenskaper hamnar i skymundan.

SKKs avelskommitté vill understryka vikten av att man i avelsarbetet utgår ifrån hur vanligt förekommande och hur stort kliniskt problem en sjukdom är, snarare än att utgå ifrån vilka tester som finns tillgängliga.

Om en sjukdom inte utgör ett kliniskt problem i rasen och/eller det DNA-test som erbjuds för denna åkomma inte anses tillförlitligt är det bättre att avstå från att testa sin hund.

Risken är annars att avelsbasen begränsas på felaktiga grunder, eftersom du som uppfödare är skyldig att ta hänsyn till testresultatet i ditt avelsarbete.

Det är viktigt att ha i åtanke att hundavel handlar om mycket mer än enstaka sjukdomar, och att genetiska tester, även om de idag är många, inte ger hela bilden.”

2025-05-14

Sussie Lindelius, Susie Lexelius, Lena Brehmer